

Rada
Európskej únie

V Bruseli 3. marca 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0209(COD)**

**6077/20
ADD 1**

**ENV 80
CLIMA 31
ENER 27
CADREFIN 23
CODEC 113**

NÁVRH ODÔVODNENÉHO STANOVISKA RADY

Predmet: Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia NARIADENIA
EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa zriaďuje Program pre
životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ)
č. 1293/2013
– návrh odôvodneného stanoviska Rady

I. ÚVOD

1. Komisia 1. júna 2018 Rade a Európskemu parlamentu zaslala svoj návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE). Návrh je súčasťou súboru navrhovaných programov financovania Únie v rámci viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 až 2027.
2. Parlament 11. decembra 2018 prijal k návrhu súbor pozmeňujúcich návrhov s cieľom začať rokovania s Radou¹.
3. Rada 20. decembra 2018 prijala čiastočné všeobecné smerovanie², v ktorom sa vyčlenili (vložiteli do zátvoriek) všetky ustanovenia spojené s VFR, ktoré majú vplyv na rozpočet alebo majú horizontálnu povahu, kým Európska rada nedospeje k dohode o VFR.
4. V nadväznosti na rokovania v rámci trialógu sa Parlament a Rada dohodli na „spoločnom výklade“ všetkých ustanovení, ktoré nie sú uvedené v zátvorkách, čo potvrdil Výbor stálych predstaviteľov 20. marca 2019³.
5. Parlament prijal 17. apríla 2019 pozíciu v prvom čítaní⁴, v ktorej schválil spoločný výklad a prijal obmedzený počet pozmeňujúcich návrhov k zvyšnému textu návrhu Komisie.

¹ 15312/18.

² 15489/18 + COR 1.

³ 7479/1/19 REV 1.

⁴ 8654/19.

6. V nadväznosti na dohodu o VFR, ktorú Európska rada dosiahla na zasadnutí 17. – 21. júla 2020⁵, nasledujúcu dohodu o nariadení o VFR⁶ a medziinštitucionálnu dohodu (MID), ktorá s nimi súvisí⁷, sa o návrhu začalo znovu rokovať, pričom výsledkom je predbežná dohoda medzi Radou a Parlamentom dosiahnutá 17. decembra 2020.
7. Predbežnú dohodu schválil Výbor stálych predstaviteľov 13. januára 2021 a Výbor Európskeho parlamentu ENVI 15. januára 2021.
8. Rada ... 2021 prijala pozíciu v prvom čítaní v súlade s článkom 294 ods. 5 ZFEÚ.

II. CIEĽ

9. Účelom navrhovaného nariadenia o programe LIFE je zriadiť nástroj Únie na financovanie opatrení v oblasti životného prostredia a klímy na obdobie 2021 – 2027. Cieľom programu LIFE je prispievať k vykonávaniu, aktualizácii a rozvoju politiky a právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia a klímy prostredníctvom spolufinancovania projektov s európskou pridanou hodnotou. Tento program bude nástupcom programu LIFE na roky 2014 až 2020 a nahradí ho, ako sa stanovuje v nariadení 1293/2013/EÚ.

⁵ EUCO 10/20.

⁶ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁷ Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28).

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

10. Pozícia Rady v prvom čítaní je výsledkom neformálnych kontaktov medzi Európskym parlamentom, Komisiou a Radou, ako sa predpokladá v spoločnom vyhlásení o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup⁸.

Kompromis, ktorý inštitúcie dosiahli, obsahuje okrem iného kľúčové prvky uvedené nižšie.

Všeobecné informácie

11. Dodržala sa štruktúra programu LIFE, najmä rozdelenie na oblasti a podprogramy, ktoré navrhla Komisia, vrátane začlenenia financovania na podporu prechodu na čistú energiu, ktorý bol doteraz financovaný v rámci programu Horizont 2020.

Ciele programu LIFE stanovené v článku 3 boli podrobnejšie rozpracované a objasnené. Väčší dôraz sa kladie najmä na prírodu a biodiverzitu, aby sa zdôraznilo, že táto časť je základom programu LIFE. Vložil sa odkaz na klimaticky neutrálne hospodárstvo, ako aj osobitný odkaz na podporu vykonávania všeobecných akčných programov Únie, aby sa výslovne umožnilo zohľadniť nástupcu 7. environmentálneho akčného programu⁹.

⁸ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

⁹ Návrh na 8. environmentálny akčný program (návrh na rozhodnutie o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030) sa predložil 14. októbra 2020 – dokument 11987/20 – COM(2020) 652 final.

Hlavné otázky

Finančné krytie (článok 5)

12. Výška finančného krytia pre program LIFE odzrkadľuje dohodu dosiahnutú na zasadnutí Európskej rady o VFR a následnú dohodu o nariadení o VFR, ktorých výsledkom je mierne zníženie v porovnaní s návrhom Komisie. Rozdelenie finančného krytia sa riadi rozdelením medzi oblasti a podprogramy, ktoré navrhla Komisia.

Začleňovanie otázok klímy a ambície v oblasti biodiverzity

13. Pozícia Rady (článok 19 ods. 5 a odôvodnenie 29) odzrkadľuje dohodu o VFR dosiahnutú na zasadnutí Európskej rady a následnú dohodu o nariadení o VFR, a to zvýšiť cieľ výdavkov z celkového rozpočtu súvisiacich z klímou z 25 % na aspoň 30 %. Očakáva sa, že na dosiahnutie tohto cieľa sa použije 61 % finančného krytia programu LIFE.
14. Na význam výdavkov súvisiacich s biodiverzitou a rozvoja metodiky ich sledovania sa poukázalo zakotvením dohody o ambíciách v oblasti biodiverzity do medziinštitucionálnej dohody súvisiacej s VFR v rámci programu LIFE. Program LIFE bude teda prispievať k začleňovaniu opatrení v oblasti biodiverzity do politik Únie a k dosiahnutiu celkovej ambície, ktorou je poskytnúť v roku 2024 na ciele v oblasti biodiverzity 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR a v rokoch 2026 a 2027 poskytnúť na ciele v oblasti biodiverzity 10 % ročných výdavkov v rámci VFR, pričom sa zohľadní existujúce prekrytie cieľov v oblasti klímy a biodiverzity (článok 19 ods. 5 a odôvodnenie 16).

Vykonávanie a formy financovania (článok 9)

15. Vytvoril sa podrobnejší rámec na poskytovanie financovania, ktorým sa zabezpečí, aby sa financovanie nasmerovalo na prioritné akcie a projekty. Preto sa aspoň 85 % rozpočtu programu LIFE musí prideliť na granty na financovanie okrem iného strategických projektov v oblasti ochrany prírody v rámci podprogramu Príroda a biodiverzita, strategických integrovaných projektov v rámci podprogramov týkajúcich sa obehového hospodárstva a opatrení v oblasti klímy a projektov súvisiacich s technickou pomocou.
16. Ďalej sa v samotnom nariadení o programe LIFE stanovili celkové maximálne miery spolufinancovania na takých úrovniach, ktoré sú nevyhnutné na zachovanie efektívnej úrovne podpory z programu. Okrem toho sa vo viacročných pracovných programoch majú stanoviť špecifické miery spolufinancovania, aby sa zohľadnila adaptabilita potrebná vzhľadom na existujúce spektrum akcií a subjektov.

Kritériá pre vyhodnotenie návrhov a geografická rovnováha (články 9 a 11 ods. 4)

17. Dohodlo sa, že sa budú poskytovať všeobecnejšie pokyny pre poskytovanie financovania, a to pokiaľ ide o kritériá pre vyhodnotenie návrhov, ako aj o dosiahnutie geografickej rovnováhy v rámci programu LIFE. Výslovne sa uvádza, že kritériom, ktorým sa riadi proces hodnotenia projektov a udeľovania podpory v rámci programu LIFE, je kvalita a že Komisia sa usiluje o účinné geografické pokrytie celej Únie založené na kvalite. Aby sa uľahčilo plnenie cieľov programu v celej EÚ a podporila vysoká kvalita predkladaných návrhov, poskytnú sa finančné prostriedky na budovanie kapacít v súvislosti s činnosťami orgánov členských štátov zameranými na zvýšenie účinnej účasti na projektoch v rámci programu LIFE. Maximálna suma pridelená na granty na podporu budovania kapacít pre členské štáty s „nízkou účinnou účasťou“ je 15 miliónov EUR, pričom maximálna miera spolufinancovania nepresiahne 95 % oprávnených nákladov na projekty.

Viacročné pracovné programy (článok 18)

18. V pozícii Rady sa trvanie prvého viacročného pracovného programu stanovuje na štyri roky a druhého viacročného pracovného programu na tri roky. S cieľom lepšie vymedziť a riadiť programovanie akcií Rada okrem toho v porovnaní s návrhom Komisie podrobnejšie stanovuje prvky, ktoré majú byť v týchto pracovných programoch obsiahnuté, okrem iného:
- ukazovatele výstupov a výsledkov pre každý podprogram;
 - ďalšie členenie a špecifikácia pridelenia finančných prostriedkov vrátane údajov o maximálnych sumách pre určité typy grantov a mierach spolufinancovania (vzhľadom na ustanovenia o vykonávaní a formách financovania);
 - orientačné časové harmonogramy výziev na predkladanie návrhov, výberové konanie a kritériá na vyhodnotenie predložených projektov.

Komisia musí pri vypracúvaní pracovných programov zabezpečiť konzultácie so zainteresovanými stranami.

19. Postup prijímania viacročných pracovných programov sa teraz špecifikuje v nariadení o programe LIFE. Tieto sa prijímú prostredníctvom vykonávacích aktov.

Trvanie a spätná účinnosť (články 1 a 26)

20. V návrhu Komisie bol program LIFE časovo neobmedzený. V pozícii Rady sa upresňuje, že program LIFE sa zriaďuje na obdobie VFR na roky 2021 – 2027, aby sa zabezpečilo, že Komisia predloží nový návrh programu financovania opatrení v oblasti životného prostredia a klímy pre budúci VFR, vďaka čomu budú môcť spoluzákondarcovia spolu s Komisiou preskúmať ciele a priority. Trvanie programu LIFE je zosúladené s trvaním VFR.

V záujme toho, aby sa zabezpečil hladký a neprerušovaný prechod medzi predchádzajúcim programom LIFE (2014 až 2020) a novým programom LIFE a aby sa zosúladiť začiatok programu LIFE so začiatkom VFR, sa stanovuje uplatňovanie so spätnou účinnosťou. Program LIFE sa teda uplatňuje od 1. januára 2021.

Ďalšie otázky

21. Znenie nariadenia sa aktualizovalo s cieľom zohľadniť vývoj v rámci politík v oblasti životného prostredia a klímy, a to najmä zahrnutím odkazov na Európsku zelenú dohodu.
22. Podporuje sa návrh Komisie, pokiaľ ide o účasť tretích krajín na programe LIFE (článok 6) (a to aj s ohľadom na dohodu Európskej rady z júla 2020). Pokiaľ ide o financovanie činností mimo EÚ, v pozícii Rady sa dopĺňa osobitné a obmedzené ustanovenie o financovaní podpory na organizovanie multilaterálnych konferencií mimo EÚ (článok 11 ods. 5).
23. Niektoré ustanovenia a odôvodnenia horizontálnej povahy sa upravili tak, aby sa zabezpečilo zosúladenie programov financovania VFR (najmä článok 16).
24. Komisia navrhla prestať používať osobitné logo LIFE, v pozícii Rady sa však toto logo stále používa (príloha III).

IV. ZÁVER

25. Do pozície Rady v prvom čítaní sa v plnej miere premietol kompromis, ktorý sa za pomoci Komisie dosiahol počas rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom. Tento kompromis potvrdil predseda Výboru Európskeho parlamentu ENVI v liste predsedovi Výboru stálych predstaviteľov z 15. januára 2021. Predseda výboru ENVI v tomto liste uviedol, že za predpokladu, že Rada ako svoju pozíciu v prvom čítaní prijme predbežne dohodnuté znenie s výhradou overenia právnikmi lingvistami, predseda odporučí, aby sa pozícia Rady prijala bez pozmeňujúcich návrhov v druhom čítaní Parlamentu.
-